

Mar Morta: els ecologistes posen en dubte l'eficàcia del canal com a pla de rescat

L'acord "històric" entre Israel, Jordània i els palestins pretén salvar la mar Morta. Alguns ambientalistes afirmen que el pla per bombar aigua de la mar Roja podria fer-hi més mal.

Els nivells d'aigua de la mar Morta s'han reduït significativament en els últims anys.

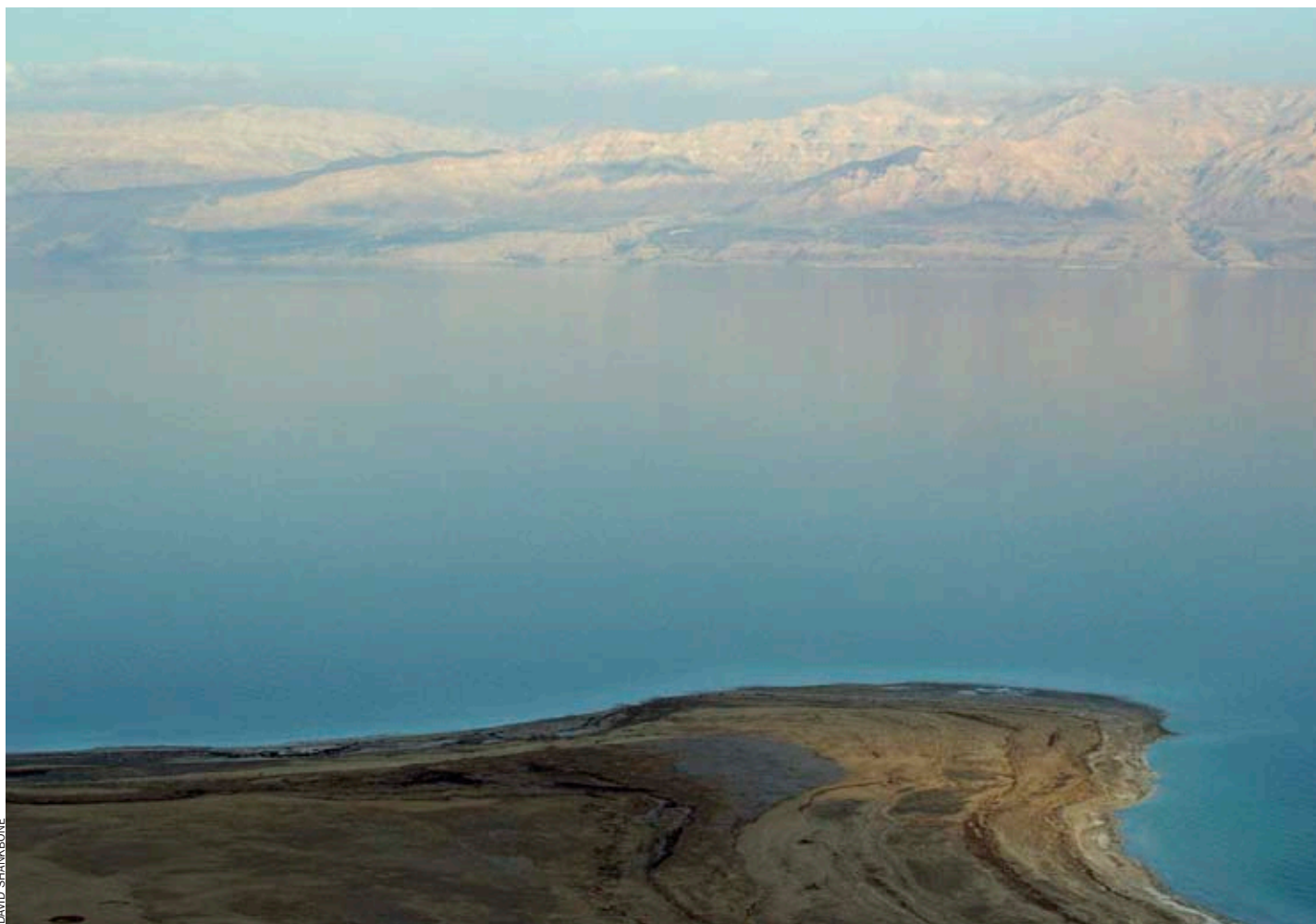
Tot i que cada cop és menys gran, la mar Morta, un llac salat d'un blau turquesa brillant, continua sent un lloc místic. Als embarcadors, els vai-

xells queden al descobert, abandonats a mesura que l'aigua recula, com més va més, fins a un metre de nivell del l'any. La mar Morta s'està reduint al no res, privada d'aigua pels éssers humans.

On una vegada hi hagué aigua, ara queda una línia de costa en ruïnes,

crivellada ja per profunds cràters que de sobte podrien obrir-se. No obstant això, la bellesa marcida del llac no deixa d'atraure visitants a les seves costes.

L'única pregunta és: per quant de temps?

Salvar la mar Morta és l'objectiu, però els plans del seu autoanomenat salvador podrien resultar més aviat una eutanàsia.

Recentment, el ministre d'Energia d'Israel, Silvan Shalom, juntament amb els seus homòlegs jordans i palestins, va arribar a un acord per formar part d'un projecte conjunt que, segons es va declarar solemnement, impediria que la mar Morta s'assequés. Al mateix temps, el que Shalom descriu com un "acord històric" asseguraria el subministrament d'aigua d'aquesta àrida regió, cosa que seria com enviar un senyal d'avinença internacional a l'Orient.

Un malbaratament, només. Però un gran nombre d'ecologistes i 20 ONG palestines s'han manifestat en contra del projecte perquè argumenten que aquest acord tan esbombat és pur malbaratament.

El pla consisteix a construir una planta de dessalinització a la ciutat jordana d'Aqaba, a la mar Roja, que després

subministrarà aigua fresca tant a la veïna ciutat israeliana d'Eilat com al sud de Jordània. La salmorra que es crea en el procés de dessalinització es bombarà 180 quilòmetres a través d'un canal cap a la mar Morta.

Aturarà això el retrocés de la mar Morta?

"Ximpleries", diu Gidon Bromberg. Com a director de l'organització ecologista Friends of the Earth Middle East (Amics de la Terra d'Orient Mitjà), l'advocat israelià ha estat involucrat en assumptes relacionats amb la mar Morta durant més d'una dècada.

El que s'està duent a cap, diu Bromberg, no és un projecte innovador per salvar el llac, sinó simplement un intercanvi d'aigua. Israel i Jordània desitgen enfortir les seves fonts d'aigua, i l'acció de rescat que suposadament s'ha dissenyat pensant en uns pressupostos assequibles és una excel·lent manera d'atreure els diners internacional per fer-ho.

Bromberg no és l'únic que ho pensa, especialment perquè els 200 milions de metres cúbics de salmorra que s'injectarien a la mar Morta des d'ara fins a 2017 només representen, a tot estirar, un 10 per cent de l'aigua que es necessita per aturar el retrocés del llac.

"Amb aquesta quantitat d'aigua no n'hi ha prou", diu l'hidrogeòleg Christian Siebert del Centre Helmholtz per a la Recerca Ambiental a la ciutat alemanya de Halle, que investiga com la disminució del nivell de l'aigua a la mar Morta està afectant els aqüífers de la regió. "I les conseqüències ambientals són imprevisibles".

El que preocupa Siebert i els ecologistes és la qüestió de què succeirà quan es barregi l'aigua de la mar, rica en sulfat, amb la del llac rica en calci.

Els experiments duts a terme pels microbiòlegs israelians en nom de la Comissió Geològica d'Israel mostren que la transfusió d'aigua des de la mar Roja podria tenir conseqüències ecològiques catastròfiques per a la mar Morta, com ara el creixement incontrolat d'algues vermelles o verdes, la proliferació de bacteris, el color vermell rovellat que podria adquirir el llac i la formació de cristalls de guix blanc sobre la superfície de l'aigua.

"El llac quedaria completament tèrbol", diu l'hidrogeòleg Siebert. També

seria possible que l'aigua de la mar Roja no es barregés bé amb l'aigua de la mar Morta a causa de les diferents densitats i més aviat formés capes. En el pitjor dels casos, segons Siebert, els microorganismes podrien establir-s'hi i convertir el guix en sulfur d'hidrogen, nociu, pudent i putrefacte.

La salmorra produïda mitjançant la dessalinització també està generalment contaminada amb productes químics i coure.

Fins ara, a les persones amb malalties de la pell se'ls ha receptat banyar-se a la mar Morta pel poder curatiu de les seves aigües. Però, qui vol banyar-se en un llac pudent ple de residus químics?

Siebert i Bromberg estan d'acord que qualsevol que vulgui salvar la mar Morta ha de salvar primer el riu Jordà. Antany, el riu proveïa el llac de sal amb el seu cabal, ara el flux s'ha assecat gairebé per complet. El riu, que té un paper prominent en la Bíblia, és avui amb prou feines un insignificant rajolí brut.

L'aigua com a arma. La increïble proporció del 98% de les aigües del riu Jordà és desviada pels països limítrofs, i més de la meitat de la xifra per part d'Israel. Fins fa dos anys, Síria i Jordània en compartien la resta, i els sirians ara n'han quedat fora a causa de la guerra civil en què es troba sumit el país. Els palestins en reclamen un cinc per cent.

Per restaurar el riu, Israel i Jordània haurien de prescindir d'un terç de la seva aigua, una tasca difícil en una regió on l'aigua constitueix també una arma, un instrument de poder.

Bromberg, per tant, té una solució diferent en ment: que les empreses de productes químics establides a la vora de la mar Morta —especialment la companyia israeliana Dead Sea Works Company i la companyia jordana Arab Potash Company— renunciïn a part dels milions que obtenen de la venda de sals i altres minerals. Per produir aquestes substàncies, les empreses permeten que l'aigua s'evapori del llac salat en quantitats massives. Per aquesta valuosíssima aigua, no paguen res.

Julia Amalia Heyer/Samiha Shafy

© Der Spiegel

Traducció d'Alba Collado

L'aigua de la mar Roja pot fer més mal que bé a la mar Morta.